

Vítejte v sekci Osvobození

Osvobození Československa a města Písku

Máme-li hovořit o termínu osvobození města Písku, je nutné nejprve se zamyslet nad okamžikem, kdy došlo k osvobození naší vlasti od nadvlády nacistického Německa jako celku. To se mohlo uskutečnit teprve tím okamžikem, kdy poražené Německo podepsalo bezpodmínečnou kapitulaci. Stále platilo, že v naší vlasti nedošlo k osvobození a k obnovení republiky jako takové, ale byli jsme neustále jako Protektorat Böhmen und Mähren součástí již vcelku poraženého Německa.

Začátkem prvních měsíců roku 1945 již bylo zřetelné, že se blíží konec války. Počal sílit domácí odboj, na území přicházeli tzv. „národní hosté“, což byli němečtí civilisté, kteří prchali před postupující Rudou armádou z východního Pruska a Slezka. Národní boj proti okupaci nakonec vyvrcholil květnovým celonárodním povstáním. Osvobozením našeho území spojeneckými vojsky byl Protektorát (kterému jsme hanlivě říkali Protentokrát) před zánikem a těšili jsme se, že opět dojde k obnovení naší republiky a bude svoboda.

Přesto se ještě vraťme k začátku našeho šestiletého utrpení. Československá republika byla dnem 15. března 1939 připojena jako součást k Německu (Velkoněmecké říši od roku 1938) a byla právně označena názvem Protektorát Čechy a Morava. Skutečný zánik Německa a tím i Protektorátu nastal až podepsáním bezpodmínečné kapitulace nacistického Německa v sídle Vrchního velitelství spojeneckých sil v Remeši dne 7. května 1945, a to s platností ukončení všech bojů od druhého dne, tj. 8. května 1945 od 23:01 SEČ.

Podepsání kapitulace v Remeši 7. května 1945 (gen.Jodl)

Na této situaci nezměnilo již nic ani opětovné pompézní podepsání kapitulace (na výslovnou žádost Stalina) následujícího dne 8.května v Berlíně.

8. května 1945 voj.kasino Berlín - Karlshorst plní maršál Keitel

Proto je správné, že v naší republice byl den 8. května nazván Dnem osvobození a je zároveň dále připomínán jako den konce druhé světové války v Evropě - den, kdy vstoupila v platnost kapitulace nacistického Německa, podepsaná o den dříve v Remeši.

V námi pojatém vyhodnocení jsme především vycházeli z výkladu slov kapitulace a osvobození.

První slovo kapitulace - (z lat.slova capitulare = sepsat hlavní body) představuje takový typ ukončení boje (resp.války), kdy jedna z válčících stran uzná marnost dalšího boje, „složí zbraně“ a vydá se na milost (nebo nemilost) vítězné straně. Obvykle bývá kapitulace potvrzena písemnou dohodou.Jedná se buď o kapitulaci bezpodmínečnou nebo s podmínkami. Kapitulovat může stát a veškeré jeho ozbrojené síly nebo jen dílčí vojenská jednotka, resp. jednotky soustředěné na určitém území.

Druhé slovo osvobození – v době válečného stavu (připomeňme si jen, že Protektorát nebyl ve válečném stavu s Německem) můžeme chápat tak, že bezpodmínečnou kapitulací německé posádky, která zajišťovala nadvládu Německa nad městem, dochází i k jeho osvobození.V našem případě, když došlo k projevům celonárodního odporu a povstání vůči stávajícím okupantům, lze tuto situaci plnoprávně nazvat bojem osvobozenecským. Pak je možno vyhodnotit, že když kapituluje vojenská jednotka na určitém území, stává se i toto území zároveň místem dočasného tzv. **dílčího osvobození**.

O tom, jak se uskutečnil samotný akt osvobození města, bylo dodnes napsáno několik verzí a proneseno mnoho názorů. Ty byly přímo odvislé především na vnímání slova „osvobození“ samotnými autory. Zásadně se však v našem článku nemíníme vracet ke zcela zkreslené a historicky mylné a nepodložené verzi, která byla po celých dlouhých čtyřiceti let hlásána v době totalitního komunistického režimu.

Vycházíme-li ze všeobecné reality, která byla na počátku května v Písku, tak město bylo stále součástí území zvaného Protektorat Böhmen und Mähren a byla v něm dislokována městská posádka Wehrmachtu v počtu cca 800 vojáků. Na silnici vedoucí do Tábora byly namáčkány ozbrojené německé jednotky Wehrmachtu a SS, které byly ještě promíchány povozy s rodinami německých civilních uprchlíků a všichni se snažili dosáhnout amerického zajetí. Pro oba Revoluční výbory v Písku to nebyla situace nikterak jednoduchá. Snažily se sice jednat s velitelem německé posádky o kapitulaci, ale ta byla pro něho prakticky nepřijatelná, protože chyběl zástupce válčící protistrany, což byla v tomto případě některá ze spojeneckých armád. Bylo známo, že americké

jednotky stojí za naší jižní a západní bývalou republikovou hranicí s Německem a z východní strany, že postupují od Moravy jednotky Rudé armády. Situace se vyřešila teprve v ranních hodinách dne 6. května, když americké jednotky dostaly rozkaz k průniku a k osvobození území bývalého Československa. Na tento okamžik čekal hlavně generál Patton, který chtěl být nakonec alespoň osvoboditelem hlavního města Prahy. V té době jak radní v Písku, tak i samotný generál Patton nevěděli, že postup jeho jednotek bude muset být ukončen na demarkační linii.

O linii se podrobněji zmíníme v naší další kapitole, protože i zde bylo publikováno několik různých výkladů a mylných názorů. Nyní si jen řekněme, že zakreslená demarkační linie v mapách obou spojenců procházela po západním okraji města Písku. Samotné město mělo tedy být osvobozeno Rudou armádou. Ale kde byl v ranních hodinách 6. května Rudé armádě konec. Na druhou stranu od nočních hodin po silnici od Strážného přes Vimperk již postupovala americká armáda ve směru na Strakonice. Proto se radní obou národních výborů v Písku snažili eliminovat další možnost případných vojenských excesů a nežádoucích dopadů na obyvatelstvo města, a to jak od městské posádky, tak od vojsk koncentrovaných na silnici od Tábora k Písku. Vyslali svoji delegaci na velitelství 4. obrněné divize ve Strakoncích a především díky výborné angličtině píseckého tlumočnicka pana ing. Bůžka dosáhli souhlasu od velitele CCA plk. Searse, že vyšle do Písku zvláštní jednotku, která převezme kapitulaci a zajistí odsun odzbrojené městské posádky Wehrmachtu za hranice města. Zeptáte se, jak je možné, že americké jednotky překročily demarkační linii a budou za ní odzbrojovat a jednat o kapitulaci. Bylo to možné, protože v dohodě o demarkační linii byl jeden z bodů, který umožňoval oběma spojeneckým stranám činit potřebná vojenská opatření do určité vzdálenosti za demarkační linií. Bylo to v tom případě, že druhá spojenecká protistrana nebyla v blízkosti linie a k osvobození a zabezpečení tohoto místa za linií bylo nejbližší příslušné velitelství spojeneckých jednotek vyzváno oficiálními zástupiteli tohoto místa. A tak se také stalo v případě města Písku. Strakonické americké velitelství v odpoledních hodinách vytvořilo Task Force (jednotka pro zvláštní úkol nebo taktické uskupení), kterému velel kpt. Kermit G. Bernard (můžete shlédnout i jeho osobní záznam z Vojenského Národního Archivu v USA, který jsme obdrželi po vyžádání).

INFORMATION RELEASABLE UNDER THE FREEDOM OF INFORMATION ACT	
Name	Kernit G. Bernard
Branch of Service and Serial/Service Number(s)	Army of the United States, SN 450 421
Dates of Service	October 1, 1941 to January 12, 1946
Duty Status	Discharged
Rank/Grade	Major
Salary	Not Available
Source of Commission	Not Available
Promotion Sequence Number	Not Available
Assignments and Geographical Locations	Unit not available Military Specialty: Unit Commander (MOS 1620) Served in European Theater from January 8, 1944 to June 2, 1945 Participated in the following campaigns: Normandy, Northern France, Ardennes, Rhineland and Central Europe
Military Education	OCS, Armored School, Ft. Knox, KY for 12 weeks Tactics, Armored School, Ft. Knox, KY for 9 weeks
Decorations and Awards	World War II Victory Medal, World War II Service Lapel Button, American Defense Service Medal, American Campaign Medal, European-African-Middle Eastern Campaign Medal with 1 silver service star
Transcript of Court-Martial Trial	Not in File
Photograph	Not Available
Place of Entry	Russell Springs, KY
Place of Separation	Camp Atterbury, IN
FOR DECEASED VETERAN ONLY	
Place of Birth	
Date of Death	
Location of Death	
Place of Burial	
NOTE: N/A denotes information is not available in the veteran's records	
NATIONAL ARCHIVES AND RECORDS ADMINISTRATION NA FORM 13109 (Rev. 02-02)	

(Pozn. autora:

Kpt. Kermit Bernard ukončil činnost v US Army dne 12. ledna 1946 a byl ze svazku propuštěn v hodnosti majora. Po dobu svého dalšího života byl v místě svého bydliště civilním úředníkem. Zastihnout ho živého se nám bohužel nepoštěstilo. V době po roce 1989 se podařilo prostřednictvím našeho amer. přítele v USA kontaktovat pouze jeho manželku. Od ní jsme se dozvěděli, že do konce života na Písek s úctou vzpomínal, protože to bylo pro něho město, ve kterém si uvědomil, že se mu podařilo přežít válku a bude se moci opět vrátit domů do USA. Když byl odhalován památník americké armádě Na Štychu zvali jsme jeho manželku k návštěvě, ale vzhledem k jejímu vysokému věku a zdravotnímu stavu se odhalení spolu s námi nemohla zúčastnit.)

Skupina TF (Task Force) se skládala z příslušníků Tp (troop) „A“ s obrněnými vozidly M 8 „Greyhound“, doplněné z velké části tanky M8A4E3 Sherman z roty „C“ 35. tankového praporu a ještě navíc několika stíhačů tanků M18 „Hellcat“ ze 704. protitankového praporu. Tato skupina přijela v odpoledních hodinách od křižovatky na Nové Hospodě do Chlaponic, pod hostincem Sluníčko zastavila u lesa a vyčkala příchodu německé kapitulací delegace. Tu tvořil velitel městské posádky Wehrmachtu hpt. Kreuz. Jak již jsme se zmínili, kapitán Kermit G. Bernard byl příslušníkem 25. jízdní průzkumné squadrony a velitelem Troop „A“.

První zastávka Task Force kpt. Bernarda při cestě ze Strakonice přes křižovatku na Nové Hospodě a po projetí vesnicí Chlaponice při jeho cestě do Písku.

Zde jednotka zastavila a čekala na příjezd velitele německé posádky Wehrmachtu z Písku. Po projednání vlastního znění kapitulace a bezpodmínečných podmínek, kterými Američané kapitulaci podmiňovali, odjel hpt. Kreuz do kasáren v Písku, aby sepsal text kapitulace.

Vlastní dokument byl pak podepsán a převzat kpt. Bernardem o hodinu později v zátočině za školním statkem u železničního přejezdu v Dobešicích.

Po podpisu se TF přemístila k bývalým kasárnám vládního vojska na Pražské (dnes vedle Penny marketu), zde provedl kpt. Bernard s plk. Poklopem přehlídku nově utvořené jednotky.

kpt. Bernard s tlumočníkem Ing.Bůžkem u vládních kasáren na Pražské

Následně se odebrali do Žižkových kasáren, aby zkontrolovali,
jak probíhá odzbrojení městské posádky.

Část jednotky doprovodných obrněných vozidel se přesunula do ulice Pražské do míst před bývalou sodovkárnu Kutil, kde jeden z tanků zastavil za vybudovaným zátarasem a další Sherman M4A3E8 se přesunul až do blízkosti dnešního kruhového objezdu a výjezdu do ulice Dvořákovy.

Ostatní vozidla projela Velkým náměstím či bývalou ulicí v Rybárně (dnes nábřeží před Centrem kultury), kde všude byla vítána píseckými občany.

U výjezdu z bývalé ulice v Rybárně u Nového mostu (na pravé straně za řekou Otavou ještě stojí dnes již novou výstavbou nahrazeny staré domy v Čechově ulici) občané obdivují vojenské obrněné vozidlo M8 Greyhound a pózují píseckému fotografovi p.Langhansovi, který snímek pořídil. I americký voják neváhá a jde si zvěčnit vlastní snímek jako památku na osvobození Písku.

Pozná se někdo z Písečanů, že byl tenkrát i on, či někdo z jeho dnes žijících příbuzných na tomto či jiném místě ?

Prosíme – ozvěte se nám přes sekci VZKAZY ! Pomozte nám oživit dávnou historii !!

Americká jednotka Task Force evakuovala do půlnoci vojáky městské posádky do zajateckých táborů za hranice města. Protože však vojenská síla jednotky byla omezená a v městských ulicích snadno zranitelná (proti německému uskupení stojícímu na silnici u Ptáčkovny) přesunula se mimo město ve směru na Novou Hospodu. Zde vyčkala rána 7. května a připojila se k velké skupině amerických jednotek, kterou strakonické velitelství do Písku vyslalo pro zajištění bezpečnosti města. Přivítání na náměstí nebralo konce a je dobře si ho připomenout.

Zesílená americká jednotka 4. obrněné divize byla v Písku dislokována a prováděla společně s pracovníky Revolučních NV odsun vojenských německých jednotek z prostoru silnice na Tábor u Ptáčkovny. Vojenské jednotky do amerických zajateckých táborů, německé civilní obyvatelstvo do uprchlických táborů, na příklad na písecké vodní cvičiště tzv. Wasserplatz. Zde byl prvním velitelem tábora písecký učitel Otakar Peroutka. Další prostory pro civilní německé uprchlíky byly kolem hřebčince až k rybníku Beránkovci. Velký tábor pro vojenské zajatce u dobevských rybníků. Velení americké armády si bylo vědomo toho, že jednotky dočasně dislokované ve městě budou příchodem Rudé armády převeleny za demarkační linii. A tak vlastní hodina „H“ závisela na tom, kdy jednotky Rudé armády do Písku dorazí.

To se uskutečnilo v **podvečer dne 10. května po 17té hodině**, kdy ruský předvoj 104. gardové divize dorazil k americkému zátarasu u hřebčince.

Druhý sled sovětských jednotek se objevil v Písku o něco později.
Přišel přes Písecké lesy ulicí Na trubách.

Nyní už stačí jen publikovat poslední fotozáběr o přátelském společném přípitku před budovou radnice v Písku, kdy zástupci obou spojeneckých vojsk zpečetili své setkání v tomto městě a radost z vítězství nad nacistickým Německem.

Stačí již jen dodat, že město se stalo na několik dalších dní městem dvou spojeneckých armád. Toto údobí skončilo po realizaci závěrů dohodnutých na společném spojeneckém jednání o upřesnění demarkační linie. Jednání se uskutečnilo po tomto přípitku za několik dní v Protivíně. Ale to je již další kapitola.

Dále chceme ještě čtenáře upozornit, že na našich webových stránkách nenalezne rozbor a vyhodnocení různých ilegálních organizací a složek, které na konci války při osvobozeném boji v Písku působily. Velice si vážíme a ceníme všech, kteří byli v těchto složkách zapojeni, nasazovali své životy a bojovali všemi silami za svobodu naší vlasti proti německému okupantovi. Skláníme se

s úctou i nad tím, že mnozí z nich položili své životy a byli tvrdě perzekvováni. Jejich činnost byla velkým přínosem, že osvobození města proběhlo v roce 1945 tak, – dalo by se dnes nazvat „klidným způsobem“. Zároveň však považujeme za zcela neuváženou úvahu, že se Písek osvobodil sám. Ponecháváme vyhodnocení jejich činnosti dnešním či budoucím historikům. Jsme přesvědčení, že jejich tehdejší činnost by si to velice zasloužila. Ale naše stránky mají pojednávat především o 4. obrněné divizi a o její úloze jako osvoboditelce města. Ona byla pouze jediná, které přináležejí, aby byla takto dle válečné a vojenské kodifikace nazývána.

Vše co se odehrálo a uskutečnilo po 23:01 SEČ dne 8. května 1945, nelze již nazvat osvobozením. V ten čas – byl již mír !